

ESTRAMPS

JORDI DE SANT JORDI

- 1 Jus lo front port vostra bella semblança,
de què mon cors nit e jorn fa gran festa,
que remirant la molt bella figura
de vostra faç m'és romasa l'empremta
- 5 que ja per mort no se'n partrà la forma,
ans quan serai del tot fores d'est segle,
cells qui lo cors portaran al sepulcre
sobre ma faç veuran lo vostre signe.
- Sí com l'infants quan mira lo retaule
- 10 e, contemplant la pintura ab imatges
ab son net cor, no lo'n poden gens partre
-tant ha plaser de l'aur qui l'environa-,
atressí em pren denant l'amorós cercle
de vostre cors, que de tants béns s'enrama,
- 15 que mentre el vei màs que Déu lo contemple:
tant hai de joi per amor qui em penetra.
- Així em té pres e liats en son carçre
amors ardents, com si estés en un cofre
tancat jus claus, e tot mon cors fos dintre,
- 20 on no pusqués mover per null encontre;
car tant és grans l'amor que us hai e ferma
que lo meu cor no es part punt per angoixa,
bella, de vós, ans és çai ferm com torres
e sol amar a vós, blanca colomba.
- 25 Bella sens par ab la presença noble,
vostre bell cors bell féc Déu sobre totes,
gais e donós, lluu pus que fina pedra,
amorós, bells, plus penetrants que estella;
d'on quan vos vei ab les autres en flota
- 30 les jusmetets, sí com fai lo carboncles
que de virtuts les fines pedres passa:
vós ets sus lei com l'astors sus l'esmirle.
- L'amor que us hai en totes les parts m'ascla,
car non amec pus coralment nulls hòmens;
- 35 tan forta amor com cesta que el cor m'obre
no fonc jamais en null cors d'hom ne arma.
Màs sui torbats que no fonc Aristòtils¹
d'amor qui m'ard e mos cinc senys desferma;
co el monjos bos que no es part de la cetlla,
- 40 no es part mon cors de vós tant com dits d'ungla.
- Oh cors donós, net de frau e delictel!,
prenets de mé pietats, bella dona,
e no sofrats quez amant-vos peresca,
pus que eu vos am mai que nulls homs aferma;
- 45 per què us sopei a vós que ets le bells arbres
de tots bos fruits on valor grans pren sa ombra,
que em retenyats en vostra valent cambra,
pus vostre sui e serai tant com visca.
- Mos rics balais, cert, vós portats le timbre,
- 50 sus quantes són el mundanal registre,
car tots jorns naix en vós cors e revida
bondats, virtuts, màs que en Pentesilea.²

En aquesta cèlebre composició, Jordi de Sant Jordi lloa la bellesa de la dama a partir d'una sèrie de comparacions amb elements preciosos.

- 1 Informa't sobre què són els versos estramps des del punt de vista de la rima i exemplifica aquest concepte en el poema de Jordi de Sant Jordi.
- 2 Fes una llista dels qualificatius, les comparacions i les metàfores referents a la dama. Després, redacta una breu conclusió sobre la visió que en dóna el poeta.
- 3 Analitza una per una les comparacions i les al·legories relatives a l'actitud del poeta respecte a la dama. Escriu una oració que en resumeixi el sentit global.

1 El filòsof grec Aristòtil era considerat, en la tradició medieval, com una víctima de la passió amorosa.

2 Fill de Mart i bellíssima reina de les amazones.

ESTRAMPS

1 Dins del cap porto la vostra bella imatge,
 per la qual cosa faig gran festa nit i dia,
 perquè contemplant la molt bella figura
 m'ha quedat l'empremta de la vostra cara,
 5 de tal que manera que ni la mort no se n'emportarà la forma;
 sinó que, quan seré totalment traspasat,
 els que portaran el cos al sepulcre
 veuran el vostre senyal sobre la meva cara.

Així com l'infant quan mira el retaule
 10 i, contemplant la pintura amb imatges
 amb el seu cor net, no l'en poden apartar gens
 –de tan plaer que li produeix l'or que l'envolta–;
 així mateix em passa davant l'amorós cercle
 de la vostra figura, que de tants béns s'engalana,
 15 que mentre el veig el contemplo més que a Déu:
 tanta joia sento per l'amor que em penetra.

Així em té pres i lligat en la seva presó
 l'amor ardent, com si estés en un cofre
 tancat amb clau i tot el meu cos fos dintre
 20 i no pogués sortir-ne de cap manera;
 perquè, tan gran i ferm és l'amor que us tinc,
 que cap angoixa no l'aparta ni un punt,
 bella, de vós, sinó que és ferm com una torre
 i només us estima a vós, blanca coloma.

25 Bella sense comparació, de noble presència,
 el vostre cos bell el féu Déu més bell que el de cap altra;
 alegre i gentil, brilla més que una pedra preciosa,
 amorós, bell, més penetrant que una estella,
 per la qual cosa, quan us veig al costat de les altres,
 30 les sotmeteu com fa el carboncle,
 que supera les altres pedres precioses en virtuts:
 vós esteu per sobre d'elles com l'astor sobre l'esmerla.

L'amor que us tinc m'estella per totes les parts,
 perquè cap home no ha estimat més de cor;
 35 un amor tan fort com aquest que m'obre el cor
 mai ho ha estat en cap cos ni ànima d'home.
 Estic més torbat que no ho estigué Aristòtil
 d'un amor que em crema i desferma els meus cinc sentits;
 com el monjo bo que no s'aparta de la cel·la,
 40 el meu cos no s'aparta de vós més que el dit de l'ungla.

Oh, persona gentil, neta d'engany i delictel,
 tingueu pietat de mi, bella dama,
 i no permeteu que amant-vos mori,
 ja que jo us estimo més que ho assegura cap home;
 45 per la qual cosa us suplico a vós, que sou el bell arbre
 de tots els bons fruits, en el qual el gran valor pren l'ombra,
 que em retingueu en la vostra valuosa cambra,
 ja que sóc vostre i ho seré tant com visqui.

Mon ric balaix, certament vós porteu corona
 50 sobre totes les que hi ha en el registre mundanal,
 perquè cada dia neix en vós i reviu
 la bondat i la virtut més que en Pentesilea.

(versió adaptada)